Ч. 109 (13.654). Львів, неділя 29. квітня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей. Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нові українські кооперативи.

Рішенням Дирекції РСУК з дня 31. березня ц. р. прийнято в члени Товариства кооперативи: 1) „В Єдности Сила", кооп. з обм. пор. з Зушині (пов. Городок); 2) „Українська Каса", кооп. з необм. пор. в Залізцях; 3) „Українська Райфайзенка", кооп. з необм. відп. у Кудинівцях (пов. Зборів); 4) Торговельно-промислова кооператива „Розбудова", кооп. з обм. пор. в Коломиї; 5) „Селянська Поміч", кред. кооп. з обм. відповід. Теклівка (пов. Копичинці), 6) „Самопоміч", кред. кооп. з обм. пор. в Жиравці (пов. Львів); 7) Господ.-торг. с-ка „Чорногора", кооп. з обм. пор. в Микуличині (пов. Надвірна); 8) Господ.-кред. с-ка дрібного кредиту й ощадности „Надія", кооп. з обм. відповід. в Раковій (п. Самбір); 9) „Перемога", кооп. з обм. відповід. в Андріївці (пов. Сокаль); 10) С-ка для заг. закупу і збуту „Перемога", кооп. з обм. відп. в Соколиках (пов. Турка); 13) Господ.-спож. с-ка „Самопоміч", кооп. з обм. пор. в Поруднi (пов. Яворів).

Перед зміною уряду.

Після відїзду мін. Барту, польська преса пише, що премієр Єнджеєвич уступить. У санаційних колах кружляють поголоски, що до зміни в уряді дійде в половині травня. Невідомо покищо, хто буде наступником премієра Єнджеєвича. Зрештою в уряді будуть іще інші зміни.

Безпосередні переговори Японії з Китаєм.

ТОКІО, 27. 4. ПАТ. Японський міністр закордонних справ поінформував китайського посла в Токіо, що японський уряд думає навязати безпосередні переговори з Китаєм, щоби поладнати невирішені справи між обома державами. Японський міністр згадав про недавню декларацію в справі напрямних японської політики в Китаю, кажучи, що деякі місця декларації, це здогади. Міністр сподівається, що китайський нарід співпрацюватиме з Японією, бо обі держави відповідають за лад на Далекому Сході. Міністр заявив, що Японія шанує інтереси чужих держав у Китаю і суверенність китайської республики.

За оживлення пакту чотирьох.

ЛЬОНДОН, 27. 4. ПАТ. Триденний побут італійського державного секретаря Сувіча в Льондоні не мав успіху. Сувіч домагався, щоби англійський уряд закинув свій плян розброєння і приняв плян Мусолінія. Своєю нетактовністю зразив собі Мекдональда. Не вдалося теж Сувічові оживити пакт чотирьох і довести до порозуміння між Англією, Францією та Італією, щоби устійнили спільно своє становище в Женеві і божо не виступали проти Німеччини. Англійські кола міркують, що таке становище не давало би свободи рухів Великій Британії.

Троцький вертається до Туреччини.

ЛЬОНДОН, 27. 4. ПАТ. Турецький уряд дозволив вернутись Троцькому назад на острів Прінкіпо.

ПАРИЖ, 27. 4. ПАТ. Вчора вже пакували речі Троцького. У віллі залишилися ще секретарі. Один з них заявив, що Троцький уже покинув віллю.

Мін. Барту в президента Масарика.

ПРАГА, 27. 4. ПАТ. Вчора мін. Барту склав візиту мін. Бенешові та мав одногодинну конференцію. Передполуднем мін. Барту відвідав теж президента Масарика, який погостив французького гостя сніданком.

Боротьба за владу в Еспанії.

МАДРИД, 27. 4. ПАТ Проголошення виїмкового стану в цілій державі та атентат на міністра внутрішніх справ викликали велике вражіння. Кажуть, що президент Заморра виступив з гострою критикою уряду Леру і парляменту. Президент критикував амнестійний закон і закон про поворот до чинної служби колишніх військових старшин, противників республиканського режиму. На думку президента, держава наражена на нові переворота. Крім того президент закидає парляментові, що деякими поправками до амнестійного закону помилувано змовників зі серпня 1932 р.

До того посол Гіль Роблес, провідник „народної акції" заявив, що його партія не підкреслить покищо республиканського характеру. Його партія хоче тепер удосконалити методи парляменту. Цю заяву поясняють бажанням зберегти невтральність підчас кабінетної кризи.

Представник Рузвельта у Берліні.

БЕРЛІН, 27. 4. ПАТ. Вчора приїхав тут визначний, американський економіст, представник Рузвельта Чайльд.

ЧИ МОЖУТЬ СОВІТИ ІСТНУВАТИ БЕЗ ТЕРОРУ?!

З приводу поголосок про ліквідацію ГПУ.

Львів, 27. квітня 1934

26. жовтня 1917 року Бронштайн-Троцький з емфазою проголосив на засіданні петроградського совіту кінець Тимчасового Уряду та початок панування совітської влади. Стару історичну правду, що лекше владу здобути, ніж її втримати, прийшлось новим володарям відчути зараз у перших днях свого тріюмфу: не дармо Росія була клясичною країною змов проти носіїв державної влади! Засіб, яким можна ту владу затримати, вказали раді народніх комісарів — кронштатські матроси: вони в той спосіб закріплювали своє панування на кораблях военної фльоти, що всіх старшин, без огляду на вік і ступінь, викинули за борт, у море, а на тих, що перебували в той час у Петрограді, — уладжували на вулицях справжні лови. Слідом озвірілих моряків пішла вулична юрба: важко хворих недавніх міністрів, Кокошкіна і Шингарйова, не лише членів Тимчасового Уряду, але й членів російської інтелектуальної еліти, виволікла юрба зі шпиталю на вулицю і там буквально роздерла на шматки. І рада народніх комісарів пішла за тими вказівками: вже 7. листопада 1917 року Ленін підписав декрет про оснування „надзвичайної комісії для поборювання контрреволюції, саботажів і службових провин". Чим має стати та „комісія", які її компетенції та яка екзекутивна сила — про це не знав ані сам Ленін, ані мабуть ніхто з тодішніх перших творців і керманичів тої установи. Надали їй справжній зміст пяний дурман російської революції та особистий садизм випадкових одиниць. З цілої плеяди людей, яких імення на віки вписані до кріавої книги історії Че-Ка („Чрезвичайна Комісія"), називають осо-

бляво 4-ох людців, що оформили „ідеольогію" та вказали „напрям праці" чрезвичайки: це Зіновєв і Мозес Уріцький, Дзержинський і Менжинський (перші два — жиди, другі два — поляки). Коли в 1927 році всі найвищі московські достойники брали особисто участь у великій параді на честь чрезвичайки з приводу її 10-літнього „ювилею", то Сталін схарактеризував ту установу, як „сторожа революції" і „безпощадний меч пролетаріяту".

Скільки голов стяв той меч — голов дійсних і здогадних ворогів пролетаріяту, в тому числі і голов найбільше пролетарських — того нині не знає докладно ні один статистик у світі. Але був уже час, коли від задухи крови ставало моторошно і непривітно самим головачам СРСР, які відчували, що „державна рація" вимагає впустити дещо свіжого повітря. Так було після закінчення російсько-української та російсько-польської воєн і після здавлення всіх повстань та білогвардійських ескапад. 120.000 жертв, якими мадярський жид Беля Кун покрив маленький півострівець Криму, було не лише памятником розгрому Врангеля, „блискучим" завершенням одного етапу „діяльности" Чеки. Наставала епоха НЕП-у і треба було трохи розвіяти червоне мряковиння, що відстрашувало чужинецький капітал і чужинецьких „спеців", — тих обидвох артикулів буржуазного і контрреволюційного світа, якими доконче треба було будувати пролетарсько-революційну „пятилітку". Таким робом 15. XI. 1923 року „Чрезвичайну Комісію" перейменували на „Главное Політіческое Управленіе" (Ґ. П. У.). Фактично, це було лише перемалювання вивіски і законне санкціонування дотеперішніх узурпованих собі прав старої Чеки.

Нині знову у совітській пресі появилися звістки про плян „реорганізації" центральних сов. установ у тому напрямку, що мають нібито зовсім зліквідувати Ґ. П. У. „Особие атдели" ГПУ (військові частини, вживані виключно до карних експедицій і екзекуцій) мають влучити до червоної армії, політична розвідка має перейти до новоорганізованої клітини комісаріяту внутр. справ, право видавати присуди матимуть лише суди, а слідча служба буде підпорядкована прокуратурі. А концентраційні табори, те справжнє едине у світі пекло на землі, перейдуть нібито в управління наркомісаріяту справедливости.

Ось короткий зміст поголосок про ліквідацію ГПУ, які мандрують нині — **безумовно з відома та інспірації самого ГПУ** — по всій совітській і чужинецькій пресі. Ті поголоски є теж джерелом наївної надії ріжних весельчаків, що в Совітах буде „зміна курсу", що прийде там „демократизація устрою" і що взагалі Совіти „европеізуються". Сам пропагандивний апарат, підчинений в цілості ГПУ, як також усі його закордонно-політичні ячейки, що працюють під фірмою дипльоматичних і торговельних представництв, з найбільшою ревністю підтримують ті поголоски і працюють над витворюванням опінії, потрібної для — „політичного НЕП-у". І тому вже чуємо навіть, що буде проголошена амнестія для всіх тих політ. еміґрантів, які в справі японсько-совітського конфлікту заявилися за необхідністю боронити „Россію" перед „хижацьким імперіялізмом" японців (на такому становищі „спільного російського фронту" станув Мілюков і група паризьких ґенералів), а дехто заповідає навіть „амнестію" взагалі для всіх політ. еміґрантів, що спасали ідеал боротьби у Совітах і власне життя.

Нема сумніву, що в ері розмов про вступ до Ліги Націй, ба навіть торгів за постійне місце в Раді Ліги, — в ері залицянок до американського капіталу та французької дипльоматії, врешті в ері протестів проти „гітлерівсько-дольфусівського" терору та виміни „культурних цінностей" з гнилим заходом, — у цих наших кумедних часах не лицює втримувати на мурах Лубянки вивіски ГПУ, яка навіває неприємні рефлексії всім — навіть найкраще угощуваним — туристам. Тому треба знову змінити вивіску.

Ясна річ, що годі поважно говорити про якусь „амнестію" так само, як про зміну системи правління в СССР. Цеж мрія ГПУ — не потрібувати вживати таких драстичних засобів, як з ґен. Кутеповим у Парижі, а заманити масово протибільшовицький контрреволюційний еміґрантський табор до краю — і там його, помалу, систематично, без шуму і гуку, зліквідувати. Але мабуть і ГПУ не вірить в успіх такого амнестійного „тріку", здискредитованого практикою „боротьбістів" і „укапістів", ріжних Тютюнників і — Савінкових.

Ні — в 1934 році непорушною є засада, яку встановив у жовтні і листопаді 1917 року Ленін: диктатура, оперта на терорі. Терор, як засіб збереження влади, має у СССР нині ту саму вартість, що мав її тому 17 літ. Кажуть, що під впливом того терору змінилася не лише психіка совітських громадян, але й змінився антропольоґічний тип мешканця просторів від Білого по Чорне Море. Вічне почуття страху стало базою, на якій спірається весь устрій держави і вся система влади. Чи можна вирвати ту базу самому собі зпід ніг?! Чи можна посуджувати людей, які кровю мілїонів цементували свою хату, що вони стануть той цемент самі лупати?

Совіти і терор — це тавтольоґія і такою залишиться — доки істнуватиме влада Совітів.

Чи вдасться Японії погодитись з Америкою?

Совітська тактика поглиблювати ріжниці між чужими великодержавами.

„Я підкреслюю проблему мира тому, що істнує гостра небезпека війни і міжнародня ситуація напружена більше, ніж у 1914 році. Імперіялістичні та націоналістичні пристрасти киплять так, що досить найменшого товчка, щоби викликати ненаправну біду. Ми не належимо до того типу пацифістів, які хочуть мира за всяку ціну, навіть за ціну істнування власної країни. Більше того, ми говоримо, що не віддамо ані ліктя нашої землі як заплату за мир". Так казав недавно „полпред" СРСР у Зл. Державах Америки, амбасадор Трояновський. На превеликий жаль, він не перечислив усіх „наших" земель, як це робили посли старих московських володарів. Тому невідомо, чи до них належать і чужі землі під фактичною московською владою, як Україна, Грузія, Білорусь та інші, чи також і Зовнішня Монголія, більшовизовані частини внутрішнього Китаю і територія східно-китайської залізниці, яку більшовики ніяк не можуть продати.

„Я не є оптимістом, але всеж не бачу ніякої безпосередньої небезпеки війни. Люди, які твердять, що сучасна ситуація подібна до ситуації з 1914 р., помиляються". Так казав Мусоліні до пані Анни Мек Кормік, кореспондентки „Ню Йорк Таймс".

Що Мусолінієму можна вірити більше ніж Трояновському, цілком зрозуміло. Але й Мусоліні мабуть сам не вірить в те, що більшовики лише „помиляються", оголошуючи свої войовничі прогнози. Вони зовсім не помиляються, але цілком свобідно шантажують світ загрозою війни, намагаючись вимусити від великих держав оборону перед Японією. Більшовики знають чудово, що не „мир за всяку ціну", а саме війна є смертельною небезпекою для дальшого істнування московської великодержави. Основами московського „пацифізму" є: передусім страх московського уряду перед власними громадянами, яким він ніколи не зважиться дати зброю в руки в разі загальної мобілізації, потім катастрофальний стан совітських фінансів, і нарешті дезорґанізація державного апарату та цілковитий хаос цілої „плянової" державної господарки.

Тимчасовою ґарантією істнування московської деспотії моглаб бути лише війна між великими державами без участи СРСР, томуто московська дипльоматія і працює повною парою над поглибленням та загостренням противенств між поодинокими великими державами, як це отверто визнав пан Каганович на останнім партійнім конгресі, щоби підбадьорити внутрішніх та зовнішніх співробітників московського уряду.

Головні зусилля того уряду звернені тепер цілком природно на загострення американсько-японських противенств. Над цим працює тепер цілий совітський пресовий, дипльоматичний та агентурно-комуністичний апарат у Злучених Державах та на міжнароднім терені. У цімже напрямі працюватиме і московська делеґація, коли їй пощастить дістатися до Союзу Народів.

Ціла совітська преса переповнена статтями та відомостями про величезні досягнення американсько-совітської приязні, дарма, що відносини між американською демократією та московською деспотією властиво не виходять поза межі пресової балаканини. Уряд Злучених Держав запропонував фінансовим інституціям та організаціям не давати ніяких кредитів на замовлення московського уряду до часу вирішення справи не лише царських боргів, а й уряду Керенського. Тим самим вивіз до СРСР, яким більшовики так вабили деяких американських фінансістів, фактично спаралізований, так само як совітський довіз до Зл. Держав.

Про свою миролюбність японці говорять розмірно дуже мало, але нема сумніву, що у своїх заходах вирівняти помирним шляхом противенства з Зл. Державами японці роблять і дуже конкретні пропозиції. Ці заходи розпочалися негайно після виступу Японії з Союзу Народів, дальшим кроком є відоме листування між Хіротою та Геллем; одночасно йде [illegible] виміна поглядів у пресовій дискусії та при допомозі півофіціяльних посередників. Одним з таких виступів був поклик японського клюбу впливових японських діячів, „Шіюнсо", до Америки з конкретною плятформою розвязати актуальні японсько-американські проблеми. З найбільшим обуренням подають „Ізвестія" проект японського дневника у Харбіні „Харбін Сімбун". У тім проекті японсько-американського співробітництва між іншим говориться: „Колиб можна було спільними засобами великого японського та американського капіталу купити амурську залізницю, зробити зі совітської території на схід від Байкалу невтральний край та добувати там безмежні поклади золота, рубати ліс і переселювати туди більшими масами корейців, то це булоб найкращим засобом здійснення японсько-американської приязни".

Коли відомости про те, що американський капітал бере участь у деяких підприємствах у Манджурії правдиві, то проект харбінського щоденника не є наскрізь фантастичний. Є він у всякім разі наскрізь миролюбний. Поруч з франко-німецьким спором ам.-японські противенства є найбільші. Колиб їх справді пощастило вирівняти на плятформі організованого співробітництва великих держав на Далекому Сході, то Японія дісталаб повну свободу рухів у своїй протисовітській політиці.

Покищо вона переводить систематично ліквідацію московських впливів у межах Манджу-Го. Більшовицька преса повна скарг проти „наскоків" манджурської влади на „культурні установи" східно-китайських залізниць та повна протестів проти арештів урядовців тої залізниці та інших совітських громадян. Так само систематично працюють японці над створенням добрих відносин з урядом Північного Китаю, щоб мати забезпечене запілля на випадок японсько-московської війни.

Річ ясна, що справа війни чи миру на Далекому Сході залежить не стільки від розвитку самих тамошніх подій, як від постанов у Вашингтоні та столицях великих держав Европи.

М. Данько.

Нова виборча ординація
до міських рад.
V.

ПЕРЕДВИБОРЧА АГІТАЦІЯ.

У день голосування не вільно у виборчому льокалі, у виборчому будинку, на вулицях і на площі перед входом до будинку в промірі 100 метрів виголошувати промов до виборців, роздавати картки до голосування і в якийнебудь інший спосіб агітувати. Ті постанови обовязують також і мужів довіря (§ 23).

ВЛАДА ПРЕДСІДНИКА.

Предсідник комісії піклується вдержанням ладу підчас виборів — як у виборчому льокалі, так і перед тим льокалем. Предсідник може виналити з виборчого льокалю особи, а навіть і мужів довіря, коли нарушують спокій або постанови § 23 (себто агітують у виборчому льокалю). Предсідник може видавати розпорядки, які запевняють виборцям доступ до льокалю і до виборчої урни (§ 24 уст. 1).

Повітове староство може для запевнення безпеки і ладу в часі виборів визначити при поодиноких виборчих комісіях поліційну сторожу (§ 24 уст. 2).

УРНА І КАРТКИ ДО ГОЛОСУВАННЯ.

Перед початком голосування виборча комісія стверджує, чи урна є порожна, а опісля замикає урну. Від цеї хвилини аж до покінчення голосування не вільно відчиняти урни в ніякому випадку (§ 25).

Голосування відбувається картками. Картки до голосування не можуть бути іншого кольору лише білі. Картка має вміщати число, евентуально назву одної з важно зголошених лист кандидатів та прізвища кандидатів, на яких виборець віддає голос. **Недостача числа або назви листи не спричинює неважности карти, коли всі кандидати, вписані на карті, походять з одної листи, або коли на карті поміщено прізвище тільки одного важно зголошеного кандидата. Картка тільки з числом або назвою листи бодай без одного прізвища важно зголошеного кандидата є неважна** (§ 26 уст 1).

Виборець може голосувати виключно на кандидатів, яких прізвища є поміщені на одній тільки листі кандидатів, зголошеній важно в дотичній виборчій окрузі (§ 26 уст. 2).

Кожний виборець має стільки голосів, скільки радних вибирається в дотичній окрузі і має право частину або всі свої голоси віддати на одного і того самого кандидата. **В такому випадку виписує на картці до голосування стільки разів прізвище того кандидата, скільки голосів хоче йому віддати (§ 26 уст. 3). Зміст картки до голосування можна видрукувати або написати рукою** (§ 26 уст. 4).

Картки до голосування вкидається до урни в копертах, остемпльованих печаткою міської управи. Всі коперти мають бути однакової краски та однакового формату. Крім печатки коперти не можуть бути значені ніяким знаком, який виріжнював би їх від інших. Предсідник головної виборчої комісії доставляє всім комісія остемпльовані коперти (§ 27).

СПОСІБ ГОЛОСУВАННЯ.

Голосування відбувається в слідуючий спосіб: виборець підходить до стола, при якому урядує виборча комісія і подає своє імя, прізвище та адресу помешкання. Коли провіриться, що згадане імя та прізвище находиться в списку виборців дотичної округи чи обводу, виборець дістає коперту до голосування, вкидає до неї картку до голосування і подає предсідникові комісії. Предсідник провірює печатку на коперті і вкидає її до виборчої урни в присутности виборця. Одночасно члени комісії зазначують у відносних рубриках обох примірників списку виборців віддачу голосу (§ 28).

Предсідник або його заступник та члени комісії можуть зажадати устійнення тотожности голосуючої особи. Одначе можуть це зробити, доки виборець не віддав голосу (§ 29 уст. 1).

Виборець, який не має при собі документів, признаних комісією за вистарчаючі, може покликатися на свідоцтво двох віродостойних свідків, знаних виборчій комісії. Від рішення комісії в справі ідентичности виборця нема відклику (§ 29 уст. 2).

ПЕРЕРВА ГОЛОСУВАННЯ.

Голосування не вільно переривати. Коли би непередбачені події унеможливили виборчі чинности, виборча комісія може продовжити години голосування або відложити до слідуючого дня. Таке рішення мусить бути негайно прилюдно оголошене в спосіб, принятий у відносному місті (§ 30 уст 1).

На випадок перервання голосування виборча комісія опечатує акти і виборчу урну та віддає їх на переховання предсідникові під його особистою відповідальністю. Коли голосування починається вдруге, слід ствердити протоколярно, що печатки були ненарушені (§ 30 уст. 2).

ЗАКІНЧЕННЯ ГОЛОСУВАННЯ.

У годині 7-ій (19-ій) вечором предсідник наказує замкнення виборчого льокалю. Від тоді можуть голосувати лише ті виборці, які у хвилині заряджения замкнення голосування находилися у виборчому льокалі. Комісія може також перед 7-ою годиною вечором признати голосування за покінчене, якщо всі виборці, вписані до списку, віддали свої голоси (§ 31).

ОБЧИСЛЕННЯ ТА УСТІЙНЕННЯ ВИСЛІДУ ГОЛОСУВАННЯ.

Обчислення відданих голосів переводять ті виборчі комісії, перед якими відбувається голосування. Голоси обчислюється негайно після закінчення голосування (§ 32 уст. 1).

Предсідник комісії відчиняє виборчу урну й опісля числить зложені в ній коперти, не отвираючи їх. Одночасно устійнюється на основі записок у списку виборців число голосуючих (§ 32 уст. 2). Якби число голосуючих ріжнилося від числа коперт, винятих з урни, треба це зазначити в протоколі, подаючи обставини, які могли би вияснити причину цеї незгідности (§ 32 уст. 3).

Коли ця праця покінчена, комісія починає негайно обчислювати картки до голосування, важно віддані на поодинокі листи кандидатів та голосів, важно відданих на поодиноких кандидатів. З тією метою предсідник комісії отвирає коперти, виймає з них картки і відчитує голосно наперед число листи, опісля прі-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 29. КВІТНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником").

ОСИП ФІЛЬЧИН.

ЖІНОЧА ПЕРЕМОГА.

(Воєнний спомин).

Над Верешицею тягнувся боєвий фронт. Кожного пополудня стріляли гармати з Мавкович на Любінь, а зі Стоділок на Завидовичі. Випалювали 21 разів на добу, мов би щодень у нас наслідник престолу родився, і змовкали.

Кожний день забирав собі якусь данину зі села: стрільно розвалювало хату; спричиняло пожежу; розривало людину або вбивало тварину. Часом посліпа доля робила збитки. На печі грілася старенька бабуся і кітка. Крізь дах вігналася гарматня куля, бабусю порвало на кусні, а кітка лишилася жива і ціла ненарушена.

Мешканці фронтової смуги звикали до воєнних гаразлів і терпеливо зносили пакісливу долю. Господар не важився навіть оком моргнути, коли на його обійстю ґаздували посторонні як у себе. Вояк залицявся до жінки, зачіпав доньку, шукав собі з батька, а наш сердега одно тямив собі завдо, що якаиебудь опозиція коштує 25 буків, або кілька день „форшпану", й тому волів накласти в душі, а назверх вдавати прихильність ще в всміхатися.

Місяцями тягнулися позиційні бої. Зівечерілі обіймалися з сірою, полинялою нудьгою і лише літали над стрілецькими ровами.

Переривалося одноманітне життя, коли у хмарах затарахкотів літак і зачинав доротіти скорострілом, мов хлопці дзеркалом у Великдень. У відповідь гуркотіли зі злости та сичіли з ненависти кулі противника на цілім відтинку. Доганяли літак, перескакували його, окутували хмарами диму, а він поважно мов перед тічнею собак, відлітав у захиснє запілля, сповнивши своє завдання.

Бувало нераз, що фальшивий алярм сколихував цілу прифронтову смугу. Тоді цілі села вимандровували зі своїх осель. Господарі тягнули на шнурках виморену худібку. За ними їхали або йшли жінки з челядю та достатками. Звичайно заводили так гірко й жалісно, гейби живцем їх пилував ще й тупою пилою.

Нераз приходили звістки, що ворог фронт прориває. Тоді патлаті старигани з Хишевич мобілізували своїх унуків, а навіть жінок, дівчат; узброювали їх вилами, сокирами, залізними дрючками і вихром летіли своїх братів спасати. Страшно було глядіти, як дві три сотні дітей зі старими дідами гнали з диким огнем в очах, з гарячкою на лицях, з геройством у серці, — гнали, мов градова туча на ворожі, дрітяні засіки.

На жаль, траплялося, що ворог часом таки вкрадався в котресь село. Не щадив він тоді нікого. Щедро нагороджував буком, частував револьверовою кулею і звільняв господаря від всього, що тільки міг зі собою забрати. Найгірше ранить ворожа наруга над національними і релігійними почуваннями безборонних. А ворог все з цього калібру влучає в душу переможених.

Напередодні нового року падав ціліську днину густий сніг.

Сутеніло. Сніг сипав, мов питльована мука з вальців у млинську скриню. Здавалося, що що крок свіжа біла плахта ховає якусь таємницю перед вашим оком. В чорну невідь пронизить вам дорогу звичайна ліхтарка, але білої сітьми надорогу звичайна ліхтарка, не розжене сильний рефлектор. Нічна темінь тривожить, лякає, але така одностайна сніряна тривожить, лякає, доводить до божевілля вас душить, доводить до божевілля. В пояс нападало снігу. На двір не пускає людини непривітна негода, а в хаті не дає втриматися нудьга й темрява. Світити не вільно, бо фронт. Ще чуєш нервами й вухом, що на твоїм подвірю, довкруг хати, в цілім селі коїться щось незвичайне і цей неспокій шарпає твій мозок; як голодний крук стерво при битій дорозі.

По таємній метушні, по придавлених свистах і сигналах приплила над село лиховісна хвиля тривожного вижидання. Повіяло нараз такою мертвеччиною, що дух у грудях заперло, цвіркун замовк під припічком, дитина не важилася заплакати.

Чуло серце, що щось має статися.

Десь коло десятої з вечора счинилося пекло над селом.

Запищали шрапнелі та шарахкотіли по бляшаних дахах; гуком грому стрясли повітря великі гармати; затарахкотіли скоростріли так злобно й ненависно, гей би легіон чортів пекольно зареготався. Морозом смерть за шкіру заглядає, серце малощо з грудей не вискочить.

Таки тут, у селі, ллється струмками людська кров, творяться геройські чини, записуються чорні сторінки свіжої історії, а вас кількадесять кроків від боротьби засипає густий сніг; почуваєтесь беззахисною платинкою снігу серед життєвої заметілі.

Недалеко вас розгорілась пожежа. Кровавими упирями гойдається вона по білих смереках. Тріскотом бальок по хатах глушить чийсь крик. Вие собака: проситься рятунку. Полумінь закралася до будки, вже лиже очі собаки. Заскиглів і втихомирився. Людей стократ гірша мука чекає. Вперто сумнів закрадається у ваш череп і торочить з мізку тороки підозріння. „Ворог переможе, ось-ось займе село; скує його насильством, вогнем, злочином і неволею...

(Докінчення буде.)

звища кандидатів, написаних на картці. Перед відчитанням змісту картки до голосування предсідник стверджує її важність. **Про неважність рішає виборча комісія.** Коли предсідник відчитує, двох членів комісії списують кожний зокрема листи обчислення, до яких вписують окремо число важних карток до голосування, відданих важно на поодинокі листи кандидатів, а окремо голоси, важно віддані на поодиноких кандидатів. Підсумки обох членів комісії повинні зі собою згоджуватися. Коли обчислення скінчене і підписане всіми присутніми членами комісії, треба долучити їх до протоколу. На основі лист обчислення виборча комісія устійнює: а) скільки важних карток до голосування одержала кожна листа кандидатів і б) скільки кожний з кандидатів дістав важних голосів (§ 32 уст. 4).

Запити посла Рис Дейвіса в анґлійськім парляменті в українських справах.

Дня 18. ц. м. поставив посол Рис Дейвіс запит до міністра закордонних справ, чи міністрові відомо, що польський уряд у відношенні до українців постійно нарушує меншостеві договори. Посол Дейвіс запитав також, чи за останніх шість місяців наспіли які петиції до Союзу Народів від українців. Йому булоб цікаво знати, чи британський уряд, згідно з постановами договору про меншости, підписаного Великою Британією спільно з іншими державами та з Польщею у Версаю дня 28. червня 1919. року, які то постанови увійшли в життя дня 10. січня 1920 р. та на підставі додаткових постанов, які опісля приняла Рада Союзу Народів, задумує поробити які кроки в тому напрямі?

На запит посла Дейвіса відповів сер Джан Саймон, що в останніх шістьох місяцях не було нових петицій до Союзу Народів від української меншости в Польщі, але в Союзі розглядають все ще одну українську петицію, яка була подана до відома членів Союзу Народів ще у вересні минулого року.

Посол Дейвіс поставив ще один запит до міністра справ закордонних, а саме в справі реформи конституції в Польщі. Він запитав, чи британський уряд поінформований про те, що через зміну конституції, яку саме тепер переводять у Польщі, українці будуть позбавлені їхніх конституційних прав і на підставі нового закону не будуть допущені до сенату. Чи введення такого закону не суперечить тим умовинам, на підставі яких Рада Амбасадорів дня 15. березня 1923. приняла свої рішення в справі Східної Галичини, зобовязуючи Польщу надати тій території автономію? Що задумує зробити в цій справі уряд Його Королівської Милости?

Сер Джан Саймон відповів, що він поінформований про те, що в Польщі ведеться дискусія над зміною конституції, але справа ще не вирішена, тому й годі відповісти на другу часть запиту. *(Укбюро Льондон.)*

Франція виселить чужинців-комуністів.

ПАРИЖ, 27. 4. ПАТ. Міністр внутрішніх справ заявив, що наказав заздалегідь наладнати оборону з приводу 1. травневих обходів. Міністр порішив виселити всіх тих чужинців, які візьмуть участь у першо-травневих маніфестаціях.

Великодній настрій в Нюйорку.

НЮЙОРК, 2. квітня. (Вл. кор.) — Цьогорічний американський Великдень, святкований звичайно з великою виставністю в Нюйорку при Пятій евні, не дописав числом попереднім святам. Погода була прегарна, після богослужень в епископальній анґліканській церкві і в католицькій катедрі св. Патрика висипалось множество людей на вулицю, щоб попарадувати, але замітна була відсутність більшого числа богатих людей, які попередніми роками вели перед у парадах. Зате велике число було між глядачами. Це явище приписують фінансовій скруті, бо вже й богатші не мають досить гроша на нові виставні убрання.

В українських церквах в околиці Нюйорку замітне було велике число молоді з нагоди квітної неділі. В українській католицькій церкві св. Юрія явилося найбільше число молоді на другій (тихій) Службі Божій в год. 9-ій рано а старші прийшли громадно на співану Службу в год. 10.30. Після вечірні відбувалася вистава Христових страстей у церковній галі, виведена на фільмі Василем Авраменком на повне вдоволення публики. Після вистави заговорив п. Авраменко до присутніх ще щирим словом і зворушив їх до сліз. Промовляли також і присутні душпастирі, оо. Понятишин і Тарнавський, а гром. Гиса висловив подяку Авраменкові за піднесення святочного настрою і додання до релігійних картин ще деяких картин з народнього життя та побажав йому гарних успіхів на новій ділянці праці.

Перед політичними несподіванками
в Швайцарії.

Крутіж політичних напрямків повоєнної Европи захопив і таку мирну країну, якою є Швайцарія. Минулорічна револьта в Женеві, хоча і під вилинялим соціялістично-комуністичним прапором, освітлила на мить пуртуючі політичні напрямки в цій країні згідливого та зразкового співжиття трьох націй: французької, німецької та італійської. Крайні і демаґоґічні гасла соціялістично-комуністичної спілки, які довели до проливу крови над Леманським озером, виявили наглядно не лише кертичну роботу прихвоснів і аґентів Москви, але протверезили негайно громадянство Швайцарії та викликали в суспільности протилежні течії. Минув рік і громадянство Швайцарії загальним голосуванням 11. березня ц. р. приняло закон про охорону публичного ладу. Але на тому ще не кінець. У Швайцарії ведеться тепер жива акція за зміною основного закону держави — конституції, теж шляхом загального голосування. Його легко перевести, бо 50.000 підписів вповні вистарчає, щоби союзний уряд передав до вирішення важливіші справи цілому громадянству. Тією акцією кермують т. зв. фронтисти, які домагаються зміни конституції згідно з вимогами часу, взоруючись на зразках італійського корпоратизму і на реформах німецьких ґітлерівців. Фронтисти обіцюють виполоти „корупцію“, яка звила своє кубло в сприятливих умовинах господарського лібералізму. І хто зна, чи акція фронтистів не увінчається повним успіхом, бо настрій громадянства їм прихильний. До того уряд засадничо не противиться зміні конституції. Остання основна ревізія конституції відбулася ще 1874. року, себто круглих 60 років тому. Зате у міжчасі доскакували деякі нові постанови до конституції. І визначні правники вже від давна вважають основну зміну конституції неминучою. Словом — вимріяне підложжа для рухливої і галасливої акції фронтистів.

Уряд і законодатні установи побоюються, щоби громадянство не захопилося надто радикальними гаслами фронтистів і тому проурядова преса з поважним демократичним щоденником „Н. Ціріхер Цтг.“ на чолі, дуже обережно підходить до зміни конституції та остерігає своє громадянство, щоби не захоплювалося „фашистівською демаґоґією“. Бо демаґоґія міцна в нищенні, але нездібна до творчої праці.

Помірковані кола сподіються побідити тоді, коли обєднаються з соціял-демократами і випередять „союз неґації“ себто фронтистів з радикальними соціялістами. Тому домагаються від соціял-демократів, щоби викреслили зі своєї програми гасло „диктатура пролетаріяту“ та голосували за буджетом краєвої охорони. І якщо соціялісти погодяться на таку операцію своєї програми, вскочуть ще до центрального уряду.

І цікаво, що професійні робітничі союзи натискають на своїх провідників соціял-демократів, щоби приняли без застережень оферту поміркованих демократів. А два кантональні партійні зїзди, що відбулись 25. і 26. березня ц. р. поставили рубом таке засадниче питання до своєї соціял-демократичної верхівки. Провідники партії закинуть тактику безплідного радикалізму і стануть на демократичній і патріотичній основі, обєднавшись з поміркованими колами демократичного уряду та уможливлять таким чином участь соціялістів у кермі державою, беручи на себе відповідальність за долю держави. Коли ж партійні провідники далі будуть триматися сліпо своєї програми, уможливлять лише зріст фашистівської небезпеки. Така різка постанова кантональних зїздів доведе мабуть до розбиття соціял-демократичної партії і переґрупування партій у законодатних установах. А тимчасом фронтисти сміливо і пляново поширюють свої гасла за зміною конституції та готовляться до захоплення влади у Швайцарії.

Подяка.

Високоповажаному Пану
Д-рові Францові Мерерові
операторові - урольоґові
у Львові вул. Трибунальська ч. 1.

складаю прилюдну щиру подяку за вміле й вдатне переведення трьох важких операцій та дуже совісну опіку після операцій. Рівночасно щиро дякую Лікарям Санаторії Червоного Хреста у Львові, Вп. Її II. дир. д-рові А. Яклінському й д-рові Ч. Белецові та сестрі Стефанії, за дуже дбайливу опіку в часі мого побуту в згаданій Санаторії.

Лисятичі, 26-го квітня 1934 р.

о. Андрій Пеленський
парох Лисятич.

—o—

Вияснення Японії.

ЛЬОНДОН, 27. 4. ПАТ. Британський амбасадор у Токіо переслав мін. Саймонові звіт з конференції з японським міністром закордонних справ на тему політики в Китаю. Англійські кола міністерства закордонних справ студіюють запопадливо цей звіт.

БЕРЛІН, 27. 4. ПАТ. Японський амбасадор у Берліні подав кореспондентові „Райніш-Вестфаліше Цайтунґ“ деякі вияснення. Японія змагає до основного порозуміння з Китаєм. Інтерес Японії вимагає мирної політики супроти Росії. Ця політика не хоче довести до конфлікту з Росією. Зброєння Росії на Далекому Сході не є небезпечні, коли большовики зречуться своїх ходів, які ускладнили би положення. Японія виступила з Ліги тому, що не було зрозуміння своєрідних умовин на Далекому Сході. Одначе Японія не поставиться ворожо до Ліги та вповні оцінює її вагу для полагодження міжнародніх справ.

—o—

По широкому світі.

— У Ґмундені вибили націонал-соціялісти сотні вікон у домах бурмістра, старости і директора фабрики цементу з приводу ревізій та арештувань між ними.

— У Бадені припинили на необмежений час появу католицького щоденника „Екклезія“.

— У Франції утворили чотири спеціяльні комісії до боротьби з дорожнечею засобів поживи. Провідниками комісій вибрали міністрів Келя, Еріота, Тардіє і Саро.

— У Празі помер архиепископ о. д-р Ф. Кордач.

— У Штетині судять ватагу 60 паліїв, які за 6 років підпалили 350 будинків на шкоду 3 міліони марок.

— В Остроґомі (Естерґом) на Мадярщині відчули мешканці землетрус. У богатьох домах зарисувались стіни і попадали комини.

10-ліття найріднішої школи.

Кілька слів про вагу дитячих садків.

II.

З приводу 10-ліття існування й розвою дит. садків, приходиться перевести теж аналізу відношення громадянства до тієї преважної установи. Так часто з нагоди ріжних зборів, зібрань, чи то у пресі стрічаємось із словами найвищого признання для дошкільного виховання. Всі одноголосно стверджують, що виховання молодого покоління мусить зачинатися вже в передшкільному віці, бо вік цей (3—7 літ) найкраще надається до вщіплювання в молоді душі громадянських прикмет. Стверджують, що під національним оглядом є просто конечністю впоювати в молоденькі діточі серця велику, святу любов до всього, що рідне, що своє! Ми це все розуміємо прекрасно!

Та, на жаль, на ділі воно щось зовсім не те виходить. Золоті слова, голошені на зборах про майбутнє нації, про кращу долю народу, його силу в будучність, прегарні фрази про виховання найрідніщої дітвори є порожним звуком, бо в дійсности дуже мала частина українського громадянства цікавиться якслід цією справою, а загал не присвячує їй у практиці належної уваги. Так часто трапляється, що молода, ідейна людина, покликана до ведення садка, сповняє взірцево свої обовязки, виховує, навчає малих, впраляє з сокілками, виголошує відчити в читальні, уладжує вистави не лиш діточі, але й грає в аматорському гуртку, — а за всю цю працю дістає, крім мінімальної винагороди — самі прикрости, критику й болючі дотинки. Крім 2—3 просвітян, членів „Союзу Українок“ або „Рідної Школи“, значить: кількох одиниць, які в даному випадку займаються садком, загал нашого громадянства ставиться до садка переважно зовсім байдуже, або навіть вороже.

З будь-якої дрібної причини, звичайно чисто особистого характеру, або й зовсім без ніякої причини — дуже часто поборюють таки наші люди всякі починання цієї найближчої серцем нашої школи, негуючи все та часто ставлять роботі прихильних ідеї садка одиниць великі перепони. А тут у першу чергу треба підтримати морально ініціяторів, які беруться до ведення садка, опісля причинитись до його вивінування та удержання, забезпечити його матеріяльну сторінку, а щойно відтак ставити свої вимоги. Бо коли не буде активної, сердечної підтримки не лиш родичів, але й усього українського населення села, то важко кільком одиницям подбати про ідеальне виконання завдань садка.

Щоби на самому початку уникнути всяких евентуальних непорозумінь, які моглиб повстати з причини, мовляв, „компетенції“ чи некомпетенції установи, яка займатиметься в даному селі чи містечку веденням садка, найкраще було би скликати все перед отворенням садка не лиш родичів дітей, а й загал українського громадянства та спільно про всякі пляни, завдання і зобовязання поговорити.

Виховання нашого наймолодшого покоління не можна полишати кільком одиницям, а вся суспільність повинна й мусить бути щиро справою зацікавлена. Перш усього подбати, щоби українські діти перейшли цей перший етап національного виховання у здоровій, симпатичній атмосфері. Не ставити завеликих вимог до учительки садка поза шкілкою, бо коли вона совісно й точно сповняє свої обовязки по 8—10 годин денно в садку, то поза тим заслуговує вповні на відпочинок. Виховання і навчання іноді й 70 чи 80 дітей — це річ нелегка і для такої праці треба зрозуміння! Великою, хто зна, чи не найбільшою перепоною в улаштуванні й веденні садків є безумовно все матеріяльна сторінка. Тому не зле булоб мати на увазі нашу скромну, але правдиву народню приказку: „Громада по нитці, бідному сорочка“. Як будучність народу не є справою одиниці, а громадянства цілого, так кожний мусить доложити свою хочби й найменшу цеголку до будови нового храму.

Неоніля Селезінкова.

Знову серед ледів.

Більшовицький арктичний корабель „Сталінград“, що вибрався був рятувати розбитків „Челюскіна“, окружили ледяні годи. Таж доля стрінула кораблі „Савєт“ і „Смоленськ“. Всі вони не можуть рушитися з місця. Спроби розсадити ледяні криги не вдалися. Так, як колись „Челюскін“, ті кораблі під напором вихру посуваються, окружені ледами, на північ. Їм на поміч пливе криголім „Красін“. Він найдеться на місці окружених ледами кораблів около 10. травня.

Посвячення греко-католицької парохії в Празі.

У минулу неділю 22. квітня п. р. передполуднем у церкві св. Климентія відбулось торжественне богослуження. Співав гарно церковний хор. Після богослуження відбулась інсталяція і посвячення нової греко-католицької парохії в Празі. Опісля до обіду засіли представники архиєпископської капітули в Празі, заступник пряшівського єпископа о. крилошанин Ковинчак, представник міністерства освіти, уряду і греко-католицьких студентів.

Шпиталь суспільної „обезпечальні“ у Львові.

З пресової конференції у шпиталі при вул. Курковій.

В четвер 26. квітня ц.р. влаштувала управа суспільної обезпечальні у Львові конференцію для представників преси в своому шпиталі при вул. Курковій ч. 31.

В конференції взяли участь від управи „обезпечальні“ дир. д-р І. Шумський, начальний лікар „обезпечальні“ д-р Мізюра, директор шпиталю при вул. Курковій д-р Добжанський і примарі поодиноких відділів у шпиталі, а саме: д-р Тишка (відділ чахотки), д-р Чижовська (внутр. недуги), д-р Ґруца (хірурґія), д-р Зайдлер (положництво) і примар окулістичного та ляринґольоґічного відділів.

Конференцію відкрив д-р І. Шумський короткою промовою, в якій зазначив між іншим, що величава будова при вул. Курковій була первісно призначена на санаторію для недужих на чахотку. Одначе практика показала, що для чахоточних ні Львів, ні місце, в якому будинок побудований не вповні підходить. Тому санаторію перемінено на загальний шпиталь суспільної „обезпечальні“, передтим Каси Хорих. У шпиталі є всі відділи, в тім і для чахоточних. Після промови дир. Шумського пішли всі учасники оглядати шпиталь і його урядження. Шпиталь поставлений на дуже високий рівень і вивінуваний теж достаточно в усі необхідні засоби для лікування. Після оглядин цілого шпиталю і всіх його операційних саль інформували лікарі учасників конференції про працю в шпиталі та про рух недужих. З обширного реферату директора шпиталю д-ра Добжанського ми довідались, що в шпиталі працює 21 платних лікарів і 48 адюнтованих та практикуючих лікарів. Шпиталь нараховує тепер 360 ліжок для недужих. Користають з нього обезпечені в суспільній „обезпечальні“ і дістають у ньому утримання та лікування безплатно.

У 1933 р. було в шпиталі лише 340 ліжок, а пересічне денне їх обложення виносило 315 недужих денно. За цілий 1933 рік скількість лікованих у шпиталі дійшла до числа 7.336. На відділі внутр. недуг було 1.777, на хірургічному

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 29. КВІТНЯ 1934.

К. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 40

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

З рапортів сотн. Семенюка.

Там, куди йшов Семенюк, стала лютувати холера. Прикро було за людей. Та в короткім часі поширилася вона на цілі Карпати й угорське Підкарпаття. Битви на Ужоцькім пасі були досить горячі, відносини між групою і стрільцями не такі, як у Шпарбера. Цей останній використовував вправді сили наших добровольців до останка, але поводився гарніше, як Трекслер.

Нагло доходили до нас страшні вісти про великі втрати, про те, як москалі мстяться на добровольцях. Були такі, що на свої очі нібито бачили, як москалі добивали ранених і мучили інших. Між іншим розповідали про те, як учениця моєї гімназії Короля зловили у свої руки й живцем мучили, а його страшний крик, його закликання на родичів доходили аж до нашої лінії. Згадували щось, що австрійський уряд поробив заходи через американську амбасаду, щоби Росія признала добровольців за комбатантів; але заки це здійсниться, заки дізнається про це військо, впаде багато неповинних жертв. На щастя, опісля показалося, що всі ті вісти були неправдиві, а мій Король, як кажуть, живе здоров у російськім полоні.

Оскільки мені відомо, сотн. Семенюк поза тими 2.000 коронами не дістав більше нічого. А про точне виконання приказу в тім часі не могло бути навіть мови, бо відділи змінялися безупинно і якогось правильного діловодства не було зовсім.

Для характеристики подаю тут майже дослівний рапорт сотн. Семенюка до команданта групи. Рапорт датований Revhely 9. жовтня 1914 р.

„На підставі приказу з 8. жовтня 1914 кмнда Сотні УСС подає отсе:

Від 20/9 до 1/10 1914 діставав кожний доброволець 3к. 60 с. на декаду, лише сотник і рах. підофіцер по 9 к. без ніяких додатків. Але й тих поборів не дістає сотня точно, бо ось напр. по нинішній день поборів, які нам від 1/10 ц. р. належаться, не виплатили, а на нашу просьбу сказали нам, що грошей нема.

Сотня є без льорнет і бусоль.

Кожному воякові належиться по 400 г. мяса, а ми від початку (18/10) діставали лише по 300 г., а дуже часто третину із мяса становили кости (прим. голова з зубами). Замість 20 г. товщу діставали ми лише по 10 г. на голову денно.

Належить до кавових консерв 25 г. цукру, а ми діставали 25 г. до звичайної кави, в якій було більше фусів, ніж кави.

Ярини належить 140 г., ми діставали найвище 100 г. А хліба дістаємо від початку лише $2^1/_2$ порції на 5 день. Щодо тютюну, то дістали ми всього 880 малих пачок до файки.

Від самого початку не дістали ми горівки, ані належитости за неї. Всього тричі дістали до чаю по 1 л. руму на цілу сотню. Не дістали ми ні разу вина, ані релютум; таксамо не дістаємо грошей ані на солому, ані на опал.

За 11 днів мали ми лиш одну двокінну підводу. Тому, що один раз дістали 25 кг. вівса, мусіли ми і ту одну підводу відпустити додому.

Щоб охоронити себе проти холери, повідомляю, що ми не маємо на те ані засобів, ані гроша на справлення тих засобів.

Кухня складається з одного кітла обєму 100 л. без покриви і в тім кітлі мусимо усе варити.

До крісів не маємо приладів до чищення, а також не маємо ані вазеліни, ані нафти. Семенюк сотник вр.“

Той сам сотник в іншій дописці до кадри із шпиталю в Najsegehaza з 15. 11. 1914 повідомляє: „Отсим повідомляю, що сотня від 20. 9.—10.11. 1914 дістала плату в той спосіб від 20. 9—30. 9. всі як рядовики по 3.60 к. від угорського ополчення, крім сотника і Янова що дістали по 9 к. Від 1. 10.—10. 10. не діставплатні ніхто, бо управа угорського ополчення оправдувалася, що не має грошей. Від 11. 10.—20. 10. від 66. п. п. на основі виказу і ранг. Від 21. 10.—10. 11. ніхто не дістав плати, бо не було відки виплатити. Семенюк сотник вр.“

На рахунку, предложенім сотником, доповнив полк. Трекслер власноручно: „Diese zurückzahlen— nur von den Schützen— Rechnungen für zahlen — nur von den Schützen-Rechnungen für Getränke etc. — vorlegen zu lassen. Revhely 9/10 1914. Trexler Obst. mp.“

(Продовження буде.)

1.582. В тому році на гінекольогічно-положничому відділі було 2.259 пацієнток, з того 994 родило, з чого було 855 правильних породів і 139 операційних. Крім того перевели на тому відділі 618 гінекольогічних операцій і скробанок. На 994 новонароджених було 934 доношених і здорових, 22 живих недоношених, 35 неживих доношених і 14 неживих і недоношених. На 1005 уроджених дітей померло 22, що дає 2 проц.

На ізольованому відділі грудних недуг загальне число недужих, що лежали, було 607, а таких, до яких примінювано операційні лікарські заходи було 1972, в тому було 1.037 грудних заходів. На ото-ляринґольоґічному відділі було 574 недужих, що лежали і 681 амбуляторійних. Операційних заходів спеціялістичних було за рік 495. В окулістичному відділі було 301 недужих, які лежали і 497 амбуляторійних. Операційних спеціялістичних заходів було 154.

На загальне число 7.085 недужих було 182 випадки смерти, що дає 2 і пів проц. загального числа недужих.

У рентґенольоґічному відділі виконано у 5.755 недужих 11.541 заходів, себто знимок, пересвітлювань і насвітлювань. У шпиталі є власний радіонадавчий апарат, яким надають між іншим виклади для положниць про гіґієну пологів і про доживлювання дітей. Двічі в місяць відбуваються у шпиталі науково-лікарські засідання. В шпиталі відбуваються також виклади для студентів медицини з одної ділянки хірурґії.

По рефераті дир. Добжанського давали ще окремо інформації про поодинокі відділи шпиталю їхні примарі.

Конференція була довга і перевантажувала учасників надміром фахового матеріялу.

---o---

Страшні буревії.

КОШИЦІ, 27. 4. ПАТ. Буревій знищив нині село Бабин біля Орави. Зі 178 хат залишилось ледви 20. Одночасно в сусіднім селі повстала пожежа, яка спопелила 41 хат.

---o---

Бійки в Бомбаю.

ЛЬОНДОН, 27. 4. ПАТ. Страйкуючі ткачі у Бомбаю напали на робітників, які пішли до праці. Надїхала поліція, яку страйкуючі ткачі обкидали камінням та поранили пятьох поліціянтів. Поліція вжила зброї і розігнала страйкуючих та арештувала пятьох робітників.

---o---

Нова австрійська конституція.

На 30. квітня ц. р. скличуть національну і союзну ради, які затвердять декрети австрійського уряду, видані в останніх місяцях. Одночасно 1. травня ц. р. уряд проголосить нову конституцію.

НОВИНКИ

— **Письменникам і журналістам** пригадують, що в суботу 28. квітня відбудуться загальні збори Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка. Початок у 6. год. у салі Т-ва „Українська Бесіда".

— **„Сучасне Шевченкознавство"** буде предметом викладу директора Нац. Музею на виставі 120-ліття народин Шевченка (вул. Мохнацького 42) в неділю 29. квітня в год. 12. Вступ 50 сот. і для молоді 20 сот.

— **Правдолюб-Омелян Коссак** писав у своїй брошурі з 1863 р. про дві **обрядові** секти серед святоюрських крилошан у Львові, а не **образові**, як помилково надруковано в останньому числі „Діла".

— **Податкові полекші.** М-ство скарбу вияснило обіжником до скарбових палат, що пільгові оплати оборотового податку одержують ті ремісники, які викупили реміснячу карту.

Панічний страх ком. Літвінова.

Нота С.С.С.Р. до Німеччини.

МОСКВА, 27. 4. ПАТ. Большовицька преса помістила комунікат ТАСС-а про ноту уряду СРСР до Німеччини в справі закріплення заг. мира, головно у сх. частині Европи, а також для поліпшення взаємин між СРСР і Німеччиною та з пропозицією підписати протокол, яким СРСР і Німеччина угіднюють свою закордонну політику зобовязанням вдержання незалежности балтійських держав.

До протоколу могли би приступити теж інші держави.

В дні 14. квітня ц. р. німецький амбасадор у Москві Надольни повідомив ком. Літвінова, що німецький уряд відкидає большовицькі пропозиції. Ком. Літвінов повідомив 21. квітня ц. р. амбасадора Надольного, що відмовна відповідь німецького уряду викликала щирий жаль. Позиція уряду СРСР змагала до консолідації миру. Нарушення миру в східній Европі може спричинити і спричинить початок нової світової війни і тому большовицький уряд мусів звернути увагу на вдержання миру саме в тій частині Европи. Вістря пакту, яким СРСР і Німеччина ґарантувалиб незалежність прибалтійських держав спрямоване саме проти тих держав, які задумують нарушити цей мир. Большовицький уряд вважає ґарантійний протокол за найкращий засіб, щоби розсіяти підозріння, що балтійським державам грозить щонебудь від СРСР. Вкінці заявляє, що уряд СРСР готов розглянути конкретні предложення, які причиняться до закріплення взаїмного довіря між державами.

Довкола афери Ставіського.

ДОМАГАЮТЬСЯ УСУНЕННЯ КОМІСАРЯ.

ПАРИЖ, 27. 4. ПАТ. Слідчий суддя випустив на волю тимчасово теж Жо-Жаха. Після звільнення з вязниці здогадних убивників Пренса, французька преса пише, що місія ком. Боні не повелась. І тому „Ля Ліберте" домагається, щоби ком. Боні перенесли на емеритуру.

ПАРИЖ, 27. 4. ПАТ. Міністр справедливости склав звіт на раді міністрів з вислідів слідства проти Ставіського і заявив, що тепер працює над реорганізацією державної ради.

— **Ревізії й арештування.** В неділю 15. IV. ц. р. перевела політична поліція з Бережан триголинну (від 7. рано до 10. передпол.) ревізію у Михайла Білули, столяря в Бережанах, шукаючи за кореспонденцією, зокрема за якимись підозрілими листами з „загранниці". Не найшовши нічого, списали протокол і відійшли. — Підчас Великодних Свят хтось розкинув у селі Потуторах, бережанського повіту, летючки ОУН і завісив на церкві тогож села жовто-синій прапор. Внаслідок цього місцева поліція перевела численні ревізії серед місцевих студентів і свідомих селян та арештувала: Лапуньку, студ. прав. і Лонкевича, уч. IV. кл. гімн. По переслуханні на постерунку поліції їх випустили на волю. Та вже 19. IV. ц. р. їх арештували поновно і відвезли до арешту в Бережанах. — Такі самі летючки розкидано також у с. Рибниках. Поліція перевела у звязку з цим ревізії й переслухання, однак нікого не арештувала. — Під замітом приналежности до ОУН арештували перед Великодними Святами Омеляна Семчишина, студ. прав з Коньох, бережанського повіту й відставили до слідчого арешту в Бережанах, де досі перебуває.

— **На нагробник для гуцула-лещетаря.** Підчас лещетарських змагань, які відбулися 19. І. 1934 в Коломиї, помер трагічно один з найвизначніших, найбільш свідомих і діяльних юнаків Гуцульщини — Андрій Кіфяк. Його смерть покрила сумом цілу Верховину, де покійний знаний був як народний працівник на господарсько-освітнім і спортовім полі. Він один з перших зрозумів вагу спорту для селянських мас, особливо спорту лещетарського, який має в горах велике практичне пристосування. Ставши головою філії Карп. Лещ. Клюбу в Космачі, довів цю філію до розцвіту і згуртував у ній багато молодих гуцулів, ентузіястів лещетарського спорту. За його заслуги рішили лещетарі виставити на його могилі гідний памятник, що довгі часи зберігав би память одного з перших піонірів спорту по наших селах. Філія КЛК у Ворохті зібрала на цю ціль 18 зол., до того прилучилися датки членів львівського матірного товариства і є надія, що незабаром на могилі молодого гуцула-лещетаря стане нагробник. Карпатський Лещетарський Клюб звертається отсею дорогою в першу чергу до всіх українських лещетарів, до всіх українських спортовців, а вкінці до цілого українського загалу: Присилайте навіть найменші складки на нагробник молодого юнака, що згинув як вояк на становиці! Жертви слати на адресу: Центро-Банк, Львів, ч. конта 11.000.

— **Подорожні дієти урядових службовців.** Оголошено розпорядок ради міністрів про службові дієти для цивільних і військових службовців. Дієти державних службовців, що находяться в службовій подорожі, устійнено на 6—80 зол. денно. Найвищі дістають маршал і предсідник ради міністрів, 60 зол. генерали і т. д. Для гімн. директорів признано 15 зол., вчителів середних шкіл 12, управителів вселюдних шкіл 12, вчителів 10, для возних 6 зол. денно.

— **Свято Гуцульщини.** В салі залізничої дирекції в Станиславові відбулося під проводом віцевоєводи Черкінського засідання організаційного комітету для устійнення програми „свята Гуцульщини", що відбудеться в днях 7. і 8. липня ц. р. у Ворохті і Жабю. Свято, яке влаштовують тільки поляки, буде сполучене з виставою і продажю гуцульських виробів.

— **Польська „Мацєрж Школьна",** культурно-освітна організація, що ділає головно в середущих і східних воєвідствах, мала з початком ц. р. 240 кол, які ведуть 439 читалень і світлиць, 51 вселюдних, 13 середніх і 47 фахових шкіл з 8445 учениками. Крім того т-во удержувало 38 бурс і 41 захоронок з 2.163 дітьми та 797 бібліотек з 434.037 книжками. В дні 3. травня ц. р. збирають поляки в цілій державі фанти на Шкільну Мацерж. Все те повинно мати на увазі українське громадянство і тим більш піддержувати матеріяльно й активно діяльність „Просвіти" та „Рідної Школи".

— **Дорогові чинитьби в натурі.** М-ство внутрішніх справ вияснило громадам, які завели дорогові чинитьби в натурі, щоби вони устійнили заздалегідь загальну вартість необхідних чинитьб на громадських дорогах. Громади устійнять вартість чинитьби, виконаної кінною і працею рук після місцевих цін. Опісля цю шарваркову вартість розділять між платників безпосередніх (ґрунтових) податків. Селянин може за згодою громади відробити свій шарварок також доставою потрібних матеріялів.

— **Пожежа в крамниці „Маслосоюзу".** В пятницю біля 11-ої год. передпол. у крамниці „Маслосоюзу" при вул. Городецькій ч. 45 вибух прімус, на якім службовичка Степанія Гевтівна пригрівала молоко. Від розлитої бензини загоріло одіння і волосся нещасливої службовички, яка вибігла з криком на вулицю. Прохожі і робітники, заняті направою хідника, поспішили на рятунок і вгасили вогонь. Непритомну та опарену нещасну жертву відвезла рятункова каритка до шпиталю.

— **Замісць жебрати — працювати.** На основі останніх присудів варшавських судів евакуовано примусово з Варшави до дому примусової праці в Оришеві коло 300 жебраків. Крім того 150 жебраків уміщено примусово в добродійних заведеннях.

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала 2-х боксерів, Макса Шварца і Теодора Роміра за недозволену торговлю зброєю. — До бюра Репки вломилися злодії К. Михалишин та І. Коцюр... і розбили касу. Один зі сусідів повідомив поліцію, яка схопила вломників на горячому вчинку. — Петро Городечний, безробітний возний кинувся під поїзд на стації Підзамче. Важко пораненого відвезли до шпиталю. — Городське староство у Львові заборонило німецьку національ-соціялістичну партію на терені міста. — При вул. Паненській повісився на водопровідній рурі 74-літній рубач Микола Коваль, що находився в крайній нужді.

— **Краєва хроніка.** В Хотимі пов. Калуш ограбив хтось нагробник гр. Лосьовсі. — В Л... ці пов. Калуш згоріла наслідком підпалу стирта пшениці на шкоду землевласника Прота... Стирта мала 270 кіп. — Начальника городського суду в Тлустім обікрали злодії, забравши йому гардеробу вартости 1.500 зол. — Коло Сокільник напало на сільську фіру, що їхала до Львова, кількох опришків і побивши селян тяжко, відобрали їм хліб, молоко та яйця.

— **Друкарський складач і Гітлерові іменини.** В Есені арештовано друкарського складача „Есенер Цтг.", який на телеграмі президента Гінденбурга до канцлера Гітлера вписав знак питання біля слів з побажаннями довгого життя та успіхів. У звязку з тим „Есенер Цайтунг" припинено на 8 днів.

— **Самогубство дідича з нужди.** В селі Тварґовицях пов. Бендзіни жив дідич Стан. Грабянський, що перед кількома роками мав шість фільварків і вважався богатою людиною. Наслідком довгів і господарської кризи продав майже все, так що лишилось йому ледви 60 га. Коли вкінці й решту мусів продати, застрілився з револьвера.

— **Скажений чоловік покусав семеро осіб.** До шпиталю в Ніредьгаза на Мадярщині відставлено 44-літнього селянина, якого покусав скажений пес. Коли лікарі хотіли його оглянути, він кинувся на них і почав їх кусати. Так покусав 5 лікарів і дві сестри. Незабаром він помер у страшних муках.

— **Бідні на гроші, богаті на діти.** Всякі прояви суспільної недуги приписують тепер економічній депресії. Щось противного замічує американський Милбенк Меморіял Фонд, що проголосив недавно свій звіт за час від 1929 до 1932 р. Директори кажуть, що в цих роках замітили дивне явище, а саме, що найбідніші фамілії мали найбільший приріст у родині, всупереч загальному поняттю, що упадок числа народин в Америці треба приписувати фінансовій кризі. Провірка виказала також, що найбільше недуг появилося у найбідніших родинах. Ці помічення оголошено на підставі перевірки відносин у 8.000 родин у вісьмох великих містах, включаючи і Нюйорк. Є це перша свого роду студія суспільних відносин. Пересічний дохід в тих родинах виносив в році 1929 дол. 1.700, а в 1932 році дол. 900. Отже дохід спав дуже значно.

— **Трагічні самоходові перегони.** В Олесандрії відбулися минулої неділі автомобілеві перегони при участи найвизначніших італійських моторовців. Перегонова траса мала 64 км. Під кінець перегонів склалася катастрофа. Автомобіліст Педрацині не вспів на скруті вдержати свій віз у рівновазі і перевернувся, вбиваючись на місці. За хвилину Міноці втратив панування над возом і віхав у товпу, вбиваючи 6 осіб. Дальше впав жертвою нещасливого випадку Ферарі, якого віз згорів до тла, а він сам тяжко потовкся. Серію нещасливих випадків замкнув автомобіліст Нуволарі, який намагаючись на вузькій дорозі перегнати Варція, зачепив за його віз. Варці їдучи зі скорістю 140 км. на годину, виратував свою машину, зате Нуволарі втратив панування над возом, перевернувся, причому зломив собі ногу. Тимчасом Варці осягнув знову свою попередню швидкість і їдучи в темпі 160 км. на годину, приїхав перший до мети.

— **Дансінґ.** В неділю дня 29. ц. м. в год. 6. веч. у кімнатах „Русского Касина" в Народнім Домі влаштовує У. С. С. К. — Якнайгарніша забава запевнена.

— **Запертя.** Свідоцтва Гінекольоґічних клінік потверджують, що природна гірка вода **Franciszka-Józefa** запевнює лаґідне випорожнення і тому положниці повинні її вживати.

— **1. травня** починаються купелі в Черчі. На гостей чекають до кожного поїзду повозки на стації Потік-Черче (3-ий перестанок за Ходоровом). В попередніх оголошеннях вийшло помилково, що — повозки чекають до кожного поїзду від „30. червня", має бути — від 30. квітня. 1468 1-2

З нових видань.

Павло Ковжун: „ГРИЩЕНКО". Львів, 1934. Видавництво Асоціяції Незалежних Українських Мистців. Серія: Сучасне Українське Мистецтво. Ст. 46. Ціна 6 зол.

Нове прегарне видання АНУМ-а зі студією про нашого визначного мистця, одночасно у французькій мові, з 29 репродукціями його образів. П. Ковжун із великою шкодою для свого мистецького таланту вхопив від довшого часу за перо, щоб виповнити одну велику проґалину — познайомити нас із ріжними нашими мистцями, яких знаємо щонайбільше із прізвища. В організаційній та видавничій праці він невтомний і треба подивляти енерґію, з якою уміє він спонукувати людей до видавництв, обчислених на невеликий гурт аматорів мистецтва.

Життєпис Грищенка оповів нам Ковжун так живо, барвисто і з такою теплою симпатією для кар'єри свого земляка, що його студію можна поставити за зразок нашим мистецтвознавцям, як слід писати про мистецтво не тільки для втаємничених. Маємо тут і аналізу мистецьких напрямків і характеристику техніки та стилю мистця, а проте ні на хвилину не відчуваємо, що війшли в атмосферу фахової студії.

Життя Грищенка — прецікаве. Як чернигівський рід чумаків зложився на те, що зродив першорядного паризького мистця це небуденна історія. Від чернигівського крамаря фіґ іще хлопцем довідується Грищенко, як можна „мішати" фарби. Криму пробуджує в ньому перше захоплення морем. Київ дає йому перші технічні підстави у малярських школах. Петербурський університет загальну освіту в історико-фільольоґічному факультеті, репресії царського уряду у 1905 р. пробуджують революційний спротив і знову Київ дає перші академічні мистецькі студії. Потім Москва втягає його в атмосферу великих мистецьких збирачів, музеїв, приватних ґалерій, модерних вистав.

1910 р. — подорож на Кавказ і Крим, щоб малювати море. 1911 — Париж, оглядини музеїв, „Осінній Сальон" із передовими мистцями, шукають нових засобів для вислову того, що їх не задовольняє у дотеперішніх осягах мистецтва. Знайомости з великими мистцями, меценатами, купцями. Поворот до Москви, нові мистецькі гурти, що намічують нові шляхи у російському малярстві; Грищенко грає скрізь першу ролю, влаштовує власні вистави. У 1913 р. видає теоретичну книжку про малярство, пише численні статті, що находять відгук і в Парижі. Подорож до Італії; мандрівка пішки по 25 містах. 1914 р. — професура у московському Народньому Університеті, праця у власній Мистецькій Студії з передовими мистцями. Мобілізований як гарматчик оглядає церкви в околиці Москви, Новгорода, Пскова. Перші дні революції; нова книжка про ікону та іконописне малярство і нова самостійна теорія про них.

Ще раз воєнний фронт уже в характері члена Музейної Колеґії та професора державних мистецьких майстерень. 1918 — нова вистава, оживлена громадська й педаґоґічна праця. Втеча з Москви на Україну, а звідти перед більшовиками у Константинопіль з голими руками і дірявими кишенями. Подорож до Греції, а звідти у Париж. Багатий американець дає на якийсь час мистцеві змогу проїстнувати: захопився його образами і купив їх. Успіхи мають перерви важкої боротьби за хліб. Париж — середовище, де найбільше рішають звязки та особисті впливи. Але мистецький талант перемагає; зявляються прихильні критики, приятелі, покупці. Вистава за виставою, прихильна оцінка за оцінкою, чудова книга дволітнього побуту у Константинополі і нарешті спокійна, зрівноважена праця загально ціненого мистця.

Тепер він мандрує по Еспанії, Портуґалії або де забажає, як справжній анґлієць, що не возить зі собою нічого більше крім одної підручної валізочки. У ній тільки фарби. А втомиться — вертається до свого чарівного Кань. Якби з Київа був переїхав, замісць у Константинопіль, до Львова, був би досі вів злиденне життя нікому невідомого мистця, якому з ласки часом дали би „більшу" роботу: розмалювати якусь сільську церкву, або зробити портрет якогось ювилейного достойника. *м. р.*

Із судової салі.

ЗА ЛЕТЮЧКИ, ПИСАНІ РУКОЮ.

Пополудні 26. ц. м. довінчувалася перед судом присяглих у Львові розправа проти молодого селянина з Мостів Великих, Василя Кіся, обвинуваченого у написанні кількох протидержавних відозв до молоді та розліпленні їх у селі. Розправу відкладали вже кілька разів, востаннє, щоби ще один графольоґ дослідив, чи писав їх підсудний, який це заперечив.

Розправу, якою проводив суддя д-р Льокер, почали зізнання знавця-графольоґа д-ра Обляса, що робив над цими відозвами подрібну, мікроскопійну і квасову експертизу й у висліді заявив, що вони писані ріжним атраментом, на ріжних паперах, та що деякі з букв проби письма підсудного та на летючках подібні.

Після промови прокуратора, що вимагав присуду, говорив обор. д-р Шухевич. Він доказував, що підсудний не писав і не поширював летючок. Велику частину промови присвятив оборонець графольоґії, виказуючи, що між письмом підсудного і письмом летючок є великі й дуже поважні ріжниці, що ґрафольоґія не може бути доказом у процесі, що експерти, яких було в цій розправі двох, суперечні собі, що врешті в експертизі знавця д-ра Обляса і в підході до неї є люки, суперечности і недотягнення. „А тому, що доказу, справжнього доказу нема ні в судовім проводі ні у ґрафольоґії, підсудний — закінчив свою ефектовну промову оборонець — повинен бути звільнений".

Після репліки прокуратора, що намагався підважити деякі докази оборонця, які зробили враження на суддів присяглих, та після контрреплики д-ра Шухевича, присяглі пішли на нараду і в год. 18.50 прочитали вердикт, яким заперечили перше питання (зроблення відозв) 7 голосами і друге (поширювання їх) 9 голосами. Внаслідок цього підсудного, що мав проти себе оце вже четверту розправу, звільнили від вини й кари.

Підсудний відповідав з вільної стопи.

Це був другий увільняючий присуд лави присяглих одного й того самого дня. *(а)*

ВІДГУК ШКІЛЬНИХ САБОТАЖІВ.

Перед городським судом у Бережанах відбулася дня 5. 4. ц. р. карна розправа проти Матвія Адамова, молодого селянина з Жовнівки к. Бережан, обвинуваченого за провину з уст. 170. к. к., якої мав допуститися в той спосіб, що дня 18. листопада 1933 р. на громадському зібранні, скликаному війтом місцевої громади в ціли обняття громадою матеріяльної ґарантії за евентуальні шкоди, нанесені шкільними саботажами, обвинувачений мав публично заявитися рішуче проти такої ґарантії. Цим викликав він, як каже акт обвинувачення, забурення публичного супокою і ворожий настрій до польського народу та влади. Обвинувачений боронився тим, що він у тій справі не забирав публично голосу, а тільки при кінці зібрання у приватній розмові з одним з місцевих селян висказав свою думку, що ніхто з громадян не може матеріяльно ґарантувати за такі шкоди, бо їх може зробити зовсім чужий чоловік. По переведенні розправи й переслуханні кількох свідків суд увільнив обвинуваченого від вини й кари, приймаючи, що він дійсно тільки у приватній розмові виступав проти обняття мат. ґарантії. Боронив адвокат д-р Володимир Гриневич з Бережан.

Дописи.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Збори „Нар. Дому". Дня 10. III. ц. р. відбулися в салі „Української Бесіди" при великій скількості членів річні загальні збори кооперативи „Народній Дім" у Бережанах. Збори відкрив і ними проводив о. кан. Бачинський. Секретарював інж. Прийдун. Зі звітів довідалися присутні, що кооператива має в місті свої відділи мясарню, харчівню і споживчу крамницю (на Адамівці) які розвиваються добре й дають прибуток. Сама кооператива стоїть міцно у своїх основах та розвивається добре. Є що правда деякі недомагання, але їх вдасться усунути. Над звітом розвинулась ділова дискусія, в якій учасники подавали ще свої помічення щодо праці в кооперативі; відтак на внесення контрольної комісії збори одобрили діяльність управи й надзірної ради та приступили до скомплетування управи й надз. ради, головою котрої вибрали ем. проф. Бобяка Гр. Новообраний голова скликав дня 25. III. ц. р. до салі „Української Бесіди" членів кооперативи на анкету, присвячену в цілости справам кооперативи. Реферат чи пак свої помічення про праці в кооперативі на будуче виголосив сам голова. Анкета була дуже цікава й ділова, доказом чого була велика присутність членів.

СТАРИЙ САМБІР.

Свячене „Союзу Українок". Заходом „Союзу Українок" у Старому Самборі відбулося традиційне свячене дня 22. ц. м., яке згуртувало до 200 осіб ріжного віку і стану. По довершенім благословенні „дарів" о. Андр. Бенціном, парохом, всі присутні при звуках оркестри „Христос Воскресе" поділилися свяченим, бажаючи собі любови й спільноти у праці. Весь час настрій був дуже святочний і поважний. В своїй промові о. ігумен Пелех з Лаврова, крім теми про значіння мук-терпінь і воскресення Іс. Христа, дуже змістовно зясував значіння недалекого конгресу жіноцтва; промова та вповні осві домила і членниць „Союзу Українок" і всіх присутніх. Всеч. о. Юліян Татомир у своїй глибоко обдуманій промові вказав громадянству на вові напрямні у ріжних ділянках нашого життя. Вкінці д-р Іван Максимчук представив присутнім дуже змістовно історію наших змагань та невдач. У перервах лунала пісня воскресна, як і пісні народні. Цей незабутній вечір був уріжноманітнений гагілками, що їх виводила дуже справно п. Стефанія Тлустьо. По свяченім відбулися вечерниці, підчас котрих пригравала власна оркестра під батутою п. Івана Вовчика. Це було дійсно гарне свято єднання.

КРЕМЯНЕЦЬ.

За тих, що полягли за рідний край. Дня 16. квітня підчас провід на манастирському цвинтарі у Кремянці відправлено панахиду на могилах козаків, що полягли в боротьбі з москалями-більшовиками у 1918 р. за незалежність України. Відправляло 5-х священиків: митрофорний протоєрей М. Тучемський, прот. П. Видибіда, прот. Ю. Боришкевич, прот. В. Васькевич і свящ. І. Давидович; співав хор під орудою п. Котульського. Урочисте відправа українською мовою і гарний хоровий спів зібрали більш 1000 людей. Молодь упорядила могили, прикрасила вінцями, національними відзнаками та еблемами і червоною китайкою.

Арештування. В с. Буглові, кремянецького повіту, 6. квітня заарештували Ананія Мельничука, студента греко-катол. семинарії у Львові, і посадили до кремянецької вязниці. Обвинувачують його з арт. 154 § 2 к. к. (похвалювання політичного злочину).

Громадські вибори у Кремянці. На день 27. травня адміністраційна влада розписала у Кремянці вибори до міської ради. Покищо ніякого передвиборчого руху не помічається. ББ прямує до того, щоби виставити єдиний християнський список і для людського ока поставлять пару своїх українців. Жиди виступають з власними списками.

Приїзд архиепископа Олексія Громадського до Кремянця. Дня 21. квітня приїхав до Кремянця новопризначений волинський архиепископ Олексій. Місцеве населення зготувало йому урочисту зустріч. Збудовано 2 арки з українськими написами і прапорцями. В імені Українського Громадського Комітету вітав владику проф. М. Кобрин. Від українських культурно-освітніх та економічних організацій (філія „Сільського Господаря", Украінбанк, Союз Українок і Пов. Союз Кооператив) виголосив привітання Б. Козубський. Народу зібралося кілька тисяч.

Загальні збори філії Т-ва „Сільський Господар" у Кремянці. Дня 22. квітня відбулися у Кремянці перші річні загальні збори членів філії „Сільського Господаря". З загальної кількости членів 402 прибуло на збори 90 осіб. Перший рік праці не дав значніших успіхів, тому що зі зголошених до реєстрації 9 кружків: у Почаєві, Лопушні, Бодаках, Васьківцях, Болязубах, Гнидаві, Пережнях, Попівці, Татаринцях — адміністраційна влада зареєструвала лиш один кружок — у Болязубах. Решта заборонена „зе взглєнду на безпєченьство публічне". Перший рік був присвячений лише організаційним справам. У звітовому році в Кремянці прочитано два реферати: інж. Романенко на тему: „Агрикультурні шляхи піднесення нашого селянства" і студ.-агроном Мальчевюк на тему: „Засоби боротьби з крізою". Організовано бюро правних порад для членів, яке веде адвокат В. Сидорович безплатно. За матеріяльною допомогою почаївського Украінбанку виделеговано члена Ради філії А. Бойчука на сільсько-господарські курси до Яччина. За посередництвом філії спроваджено для членів кущі винограду і щепи, а також безакцизовий цукор для підкормки бжіл. Організовано при філії пасічничу секцію, яка обєднала вже 150 членів і має власні вальці до виробу вощини. Обороти філії в 1933 були 1... зл. 97 сот. Згідно зі статутом обрано: головою ... Б. Козубського (повново), заступником голови А. Бойчука, скарбником Я. Данилюка, секретарем П. Ясьєвича, членами Ради М. Семенюка, І. Трохимлюка і Г. Гавриця. До Контрольної Комісії: Ю. Никитюка, І. Романюка і П. Скакальського.

Арт. 154 § 1. к. к. В с. Лопушно на Кремянеччині 4. квітня поліція заарештувала молодих громадян Василя Яремка й Арсена Бабовала, яких відставлено до вязниці у Збаражі, Степана Журибіду, Тадея Романишина і Макара Сушка, яких посадили до кремянецької вязниці. Обвинувачують їх за те, що у них під час ревізії поліція знайшла переписану пісню про Біласа та Данилишина. За цю самуж пісню заарештували у Красносільцях і Синятівці 7 хлопців. А вже 6 місяців сидять у кремянецькій вязниці, дожидаючи судової розправи, Яків Латурник і 4 хлопців із с. Болязубів, кремянецького повіту, за те, що співали тужсаму пісню.

—o—

Листування Редакції.

Всч. о. Гр. Плакида, Скалат Ст.: Допису не можемо, на жаль, помістити, бо цензура не пустить.

Вп. Авторові допису з Любчія Великого: Ми помістили тільки подяку родини Мартиняків, а з самим описом убивства бл. п. Теодора Мартиняка мусимо стриматись з цензурних причин до часу переведення слідства, яке, як нас запевняють, ведеться у правильному темпі.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Рогатин.
28. IV. Наша парада.
29. IV. Сонце руїни.
30. IV. Пепіна.
1. V. Корневільські дзвони.
З Рогатина їде театр до Бережан.

Великий Міський Театр.
Субота, 28. IV. год 7·30 „Гостинниця під Білим Конем".
Неділя, 29. IV. год. 3·30 попол. „Гостинниця під Білим Конем".
Неділя, 29. IV. год. 7·30 веч. „Товаріщ".
Понеділок, 30. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем".

Театр Ріжнородностей.
Субота, 28. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".
Неділя, 29. IV. год. 3·30 поп. „Кандіда". Ціни найнижчі.
Неділя, 29. IV. год. 7·30 веч. „Карієра Ґустава Лєбреша".

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).
АТЛЯНТИК: „Червоний віз", „Випрaва Челюскіна".
ВАНДА: „Велика клітка".
КАСІНО: „Королева Христина" (Ґрета Ґарбо).
КОЛІСЕЙ: „Американський шал", ревія „Жемчуг світа, це жінка".
КОПЕРНИК: „Шість жінок Генриха VIII".
МАРУСЕНЬКА: „Демон золота", „Підводне судно 170", ревія „Марусенька в колірах".
МІРАЖ: „Син джунглів".
МУЗА: „Сховайте ваші смутки" (Льорель і Гарді).
ПАЛЯС: „Переслідувані люди".
ПАН: „Затроєні душі" та ревія.
ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Солівен
СВІТ: „Пожежа над Волгою".
СОНЦЕ: „Королівський любко", ревія „Катаринка в сонці".
СТИЛЕВЕ: „Паприка" та ревія „Як на Гаваях".
ХИМЕРА: „Ніч кохання" Джозе Мо хіка.
УТІХА: „Пильнуй свого чоловіка" та ревія „На деревляній салі".

Закордонне радіо.

Субота, 28. квітня 1934.

Відень (506,8) 16·25 Легка музика, 17·30 Концерт симф. орхестри, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Париж** (1796) 20·00 Муз. фестіваль, **Білгород** (437,3) 16·30 Оп. арії (співає Цвеїч), 20·00 Весела авдиція, **Люблнна** (569,3) 21·00 Вок. концерт, **Берлін** (356,7) 20·30 Легкий концерт солістів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·10 Дітočі пісоньки, 20·45 Німецько-італ. концерт (спів, музика), **Лянгенберг** (455,9) 19·00 Веселий вечір, **Ляйпціґ** (382,2) 19·30 Нар. пісні (хор), **Мінхен** (405,4) 16·00 Вок. муз. концерт, **Москва** (Сталін (360,6) 17·20 „Севільський цирульник" оп. Росінія, **Букарешт** (212,6) 20·00 Скрипковий ресітaль, **Будапешт** (550,5) 18·30 Концерт циг. орхестри, 23·30 Концерт, **Міляно** (368,6) 13·00, 13·45 Концерт тріа, **Рим** (420,8) 17·00 Легка музика, 21·00 Опера.

Неділя, 29. квітня 1934.

Відень (506,8) 11·55 Симф. концерт, 19·20 Скрипковий ресітaль, **Братислава** (298,8) 19·30 Славацькі пісоньки в супр. циганської орхестри, 21·30 Популярні словацькі мельодії, **Мор. Острава** (259,1) 21·30 Соната на віольончелю, **Прага** (470,2) 15·30 Концерт хорів, 21·30 Югосл. вечір, 2 ·20 „Праська вулиця співає" муз. репортаж, **Копенгаген** (255,1) 15·25 „Віденська кров" оп. Й. Штрауса, **Париж** (1649) 13·00 Концерт, 17·00 Комедія, музика, пісеньки, 20·00 „Мюзик-Гол", **Білгород** (439,8) 15·30 Арії, пісні, **Берлін** (356,7) 18·40 Романт. музика, спів, 20·00 Концерт радіорхестри, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·50 Весела авдиція, **Ляйпціґ** (382,2) 15·10 Камер. музика, 16·00 Оп. музика, **Мінхен** (405,4) 14·30 Музика ріжних часів, 20·00 „Цар і тесля" оп. Льорцінґа, **Бресляв** (315,8) 10·20 Нар. пісні, 18·40 Солісти (музика, спів). **Москва** (Сталін 360,6) 17·25 „Кармен" оп. Бізета. **Міляно** (368,8) 20·55 „Вертер" оп. Маснета, **Рим** (420,8) 20·45 „Ля фаволя ді Орфео" оп. Каселя, „Цар Едип" оп. Стравінського.

Львівське радіо.

Пятниця, 27. квітня 1934.

7·00—8·00 Раншня авдиція, 12·05, 12·33 Джезовий концерт, 12·30 Метеорольоґ. вістки, 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Ревія, фільма, оперетка (ґр. плити), 16·20 У службі великої ідеї, 16·35 Пісні Ружицького й Навроцького в супр. фортепяну співає Подінська-Левіцька, 17·00 Камер. концерт у виконанні смичкового квартету, 17·30 Відч. „Польська література доби Станислава", 17·50 Відч. „Постава вчителя при здійснюванні нових програм", 18·10 Легка музика, 18·53 Недоцінювані вороги, 19·05 Всячина, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Ґр. плити, 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт; у перерві „Балачки з авторами та читачами", 22·30, 23·05 Танкова музика.

Неділя, 29. квітня 1934.

8·30 Раншня авдиція, 9·30 Познанські торги, 10·15 Отворення та посвячення цив. летовища в Варшаві, 11·10 Місійний відчит, 11·30—11·57 Ґр. плити, 12·10 Метеорольоґ. вістки, 12·15 Муз. поранок, 13·30 Польща-Австрія (боксерський меч), 14·00 Рільнича скринька, 14·15 Огляд торгів рільних продуктів, 14·30 Авд. 15·20 Концерт сільської орхестри, 16·00 Для дітей „Цар гір", Пісоньки про ліс, „Малий Трот" (Ліхтенберга), 16·30 Літерат. чвертьгодина „Паломник Карапета", 16·45 Балачка, „Що року нова весна", 17·00 Трансм. з ситківкового мечу Берлін-Варшава, 17·30 Концерт (музика, спів), 18·00 Авд. „У травневому сонці", 18·40 Фортепян, 18·50 „Корпус Сестер Червоного Хреста", 19·00 Всячина, 19·30 Боксерський меч Польща-Німеччина в Познані, 19·50 Вибрані думки, 19·52 На веселій львівській хвилі, 20·57 Трансм. з міланської „Ля Скаля": „Вертер" оп. Маснета; в перерві відчит про Маснета, „Побіджений" романс Ґетого, 23·45, 23·46 Спортові вістки.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·23 зол.

Золото: Доляри 8·97—9·01. Франки фр. 35·30—35·70 Дукати 83·30—83·80, Корони 37·30—37·80. Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·02, Париж 34·97, Берлін 208·50, Цюріх 171·59, Амстердам 358·45, Прага 22·01, Міляно 45·11, Відень 97·99, Букарешт 39·00—42·00, Нюйорк кабель 5·26 і пів, Нюйорк чеки 5·26.

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0·35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

натримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0·15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480—
„ „ 1/2	250—
„ „ 1/4	130—
„ „ 1/8	70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.